

॥ ॐ ॥

॥ श्री परमात्मने नमः ॥

नर पिशाच

नाटकेनां गायनेो तथा दुःकसार.

कुरे कृत्या उरवा तांजा, नन मन अभिलाष
नर देहे ते अवतया, यामर नर पिशाच

॥ ॐ ॥

सरस्वति नाटक समाज भाटे

छपावी प्रसिद्ध करनार,
वाडीलाल हरगोवनदास शाह.
मालेक—श्री सरस्वति नाटक समाज

सुरत, भागातजीग प्रेसमा नेवा धी "शेदेर"

प्रिन्टींग प्रेस—कीमत नबदासे भागी

कीमत. ३१. ०-२-०

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૦૮-૮-

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ જાણીશીય વાણીજીવન
ગાંધીજી

વિષય ૮-૧૨૪

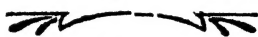
॥ ॐ श्री ॥

નર પિશાચ

નાટકનાં ગાયનો અને દુકંસાર.

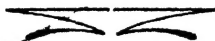

કુર કૃત્ય કરવા તણા, જેને મન અલિલાય,
નર દેહે તે અવતર્યા, પામર નર પિશાચ.

પ્રયોજક,

માસ્તર ખંડેરાવ માનાજી પવાર.

શ્રી સરસ્વતી નાટક સમાજ માટે

જાપાની પ્રસિદ્ધ કસ્તર.

વાડીલાલ હરગોવનદાસ શાહ.

માલેડ, શ્રી સરસ્વતી નાટક સમાજ.

હાલ મુકામ-મુરત, પ્રિન્સ થીએટર

આવૃત્તિ ૧લી

પ્રત ૨૦૦૦

મુરત, ભાગાતળાવ રોડપર આવેલા
ધી “રાંદેર” પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમા રતિલાલ દુર્લભદાસે છપાવી

કીંમત ૦-૨-૦.

આ ચાપડો સને ૧૮૬૭ના ૨૫ મા એક્ટ પ્રમાણે મુદ્રિત કરવામાં
આવી છે અને એના તમામ હક્ક પ્રસિધ્ધ કર્તાએ પોતાને સ્વાધીન
ગણ્યા છે માટે પ્રસિધ્ધ કર્તાની રગ્ન મિત્રાય કામ્રએ પણ
ભજવવું, ભજનાવવું, છાપવું છપાવવું, વેચવું વેચાવવું,
અથવા બીજા પાડવું નહિ.

નર પિશાચ ખેલનાં મુખ્ય પાત્રો.

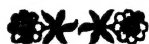

પુરુષ પાત્રો.

કાળસિંહ...પતનપુરીનો નવો રાજા.
સુમતિસેન...પતનપુરીના મૃગરાજ સુભટસેનનો કુમાર.
ધર્મસિંહ...મણિપુરનો રાજા અને કાળસિંહનો ભાઈ.
રાણવીરસિંહકાળસિંહનો મેનાપતિ.
રામસિંહ...કાળસિંહનો સરદાર.
વનુભાધર્મસિંહનો કુમાર.
રૂપસિંહ કાળસિંહનો ખડીયો રાજા.
મોતીશંકર...અહેરો વણિક ગૃહસ્થ.
મનહર મંજુલાનો ભવિષ્યનો પતિ
મણીયા	.	..મોતીશંકરનો નોકર.

સિપાઈ, દરબારીઓ, સરદાર વગેરે.

સ્ત્રી પાત્રો.

રસિકા કાળસિંહની પુત્રી.
રુમાદેવી કાળસિંહની રાણી
માયારેવી...ધર્મસિંહની રાણી.
મંજુલા મોતીશંકરની છોકરી.

દાસીઓ, સખીઓ, વારાંગનાઓ વગેરે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અ.ન.દા.વા.દ.
અવસાની કોપીરાઈ-સંગ્રહ

૬૦૬૮

ॐ

શ્રી હરિ !

નર પિશાચ નાટકનો દુંકસાર.

—૩૩૩૬૬૬—

અંક પહેલો.

—*~*~*—

મંગળાચરણ અને વસ્તુસૂચન.

પ્રવેશ ૧—કાળસિંહનો મહેલ. પતનપુરીના ગજ કાળ-
સિંહને ત્યાં ઉછેરેલો શત્રુપુત્ર સુમતિસેન, પોતાના પિતાની ગાદી
બચાવી પડનાર કાળસિંહને પાછી વયે આવતા તેના આગસા કૃત્યોથી
ઓળખે છે, અને તેના ચાલાચારથી ઉમ્મંગાય છે. કાળસિંહની પુત્રી
ગસિકા આવી સુમતિસેનને મળે છે સુમતિસેન ગત્યમાયી જવાની
માગણી કરે છે ગસિકા પોતાની ઉપર પ્રેમ કાયમ રાખવા માગણી
કરે છે એટલામા કાળસિંહ પોતાના સગદાર સાથે બીડીયા ગત્ત
યાત્રા વાત કરતો આવે છે સુમતિસેન સાથેની વાતમા ઉમ્મંગેગેલો
જળાવાથી કાળસિંહ તેને ગ્યાના કરે છે કાળસિંહ ઝનુન તેના પર
ચત્રાર થાય છે કેવી ઉપસિદ હાજર થાય છે. તેનુ શિર કપાય છે
એટલે સુમતિસેન આવી તેના મુતી કૃત્ય માટે ધિક્કારે છે. નર પિ-
શાચ કાળસિંહ સુમતિસેન કેદ કરાવી બીજા દિવસ ગરબ માગવાનુ
દગમાવે છે

પ્રવેશ ૨-મોતીશેઠનું ઘર. બાપના દુરાગ્રહે કુવારી રહેલી મંજુલા, પોતાના બહેરા બાપ મોતીશેઠ માટે સતાપ કરે છે. મળીયો નોકર પણ પોતાના બહેરા શેઠ માટે બળે છે. મોતીશેઠ પરબુવાની ઉતાવળ કરતી છોકરીને સખત ઠપકો આપી જાય છે. મંજુલા પોતાના એક મનહર આશક સાથે આનંદ કરે છે.

પ્રવેશ ૩-રસિકાનો મહેલ. રસિકા પોતાના સુમતિમેનને કેદ પકડાએલો જાણી સંતાપ કરે છે. તેની માતા રમાદેવી સમજાવે છે. કાળસિંહ આવી, પુત્રીને સુમતિસેન માટે દિલગીર થએલી જાણે છે. તેથી તેના મહેલ પર પહેરો મુકાવી જાય છે. રસિકાના પક્ષમાં રામસિંહ સગદાર આવવાથી તેને સુમતિસેનના અચાપ માટે મોકલે છે અને પોતે પણ અચાપવા નીકળી પડે છે.

પ્રવેશ ૪-જેલ. સિપાઈ સુમતિસેન પર બીજવાદ તેના પગમાં ગોળી બહાર કરે છે. રસિકા રામસિંહ સાથે આવી સુમતિસેનને નસાવી મકે છે. કાળસિંહ આવી રામસિંહને મારવાની તૈયારી કરે છે. સુમતિમેન પહાડ ઉપરથી ગોળી બહાર કરે છે.

પ્રવેશ ૫-મોતીશેઠનું ઘર. મંજુલા અને મનહર વચ્ચે વાતચીત. મોતીશેઠને આવતો જોઈ સતાપ છે. મોતીશેઠની પોતાના બહેરાપણા માટે દિલગીરી અને તેના ઉપાયના વિચાર મનહર ડોકટરને વેરા લઈ મોતીશેઠને સમજાવી કમ કાઢી લેવા આવે છે. મોતીશેઠ આજાણી જઈ મનહરને સપડાવે છે. મંજુલા આવી મનાવે છે.

પ્રવેશ ૬-રમાદેવીના મહેલ. રમાદેવી પોતાના જુદગી પતિના જુદમાતને ધિક્કારે છે. કાળસિંહ તેને માટે રામસિંહ સરદાર-

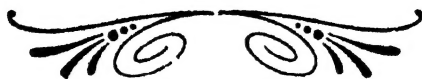
(૭)

રત્ન મરતક ભેટ મોકલે છે કાળસિંહ આવતા રમાદેવી તેના પર વકરાય છે કાળસિંહ તેને કાઢી મૂકે છે સેનાપતિ રણવીરસિંહ આવી જીલમ કરતા અટકવાનું કહે છે કાળસિંહ માનતો નથી. સેનાપતિ પોતાની સરદારી તથા જાય છે.

પ્રવેશ ૭-જંગલ. ધર્મસિંહ શિકાર માટે નીકળેલ છે આરામ લે છે. અજગર આવી તેને ગળવા જાય છે સુમતિમેન આવી ચઢી તે અજગરનો નાશ કરે છે. ધર્મસિંહ અને સુમતિમેનનો મેળાપ. પરસ્પર આળખાણ. ધર્મસિંહ તેને પોતાના નગરમા લઈ જાય છે

પ્રવેશ ૮-સમર ભુમી. ધર્મસિંહ પાસેથી સુમતિમેનને લેવા કાળસિંહ યુધ્ધ કરે છે ધર્મસિંહ પોતાની રાણી માયાદેવી અને કુવર વનુલાને એકાત જ ગદમા લઈ જવા સુમતિમેનને મોકલે છે ન છુટકા સ્વીકારી જાય છે. કાળસિંહનો સરદાર આવી ધર્મસિંહને કેદ કરે છે

—ટૂલો.—

(૮)

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧-હાવણી. કાળસિંહ પોતાના કેદી ભાઈ ધર્મસિંહને પોલાવે છે મુમતિમેનને મોપવા કહે છે પરંતુ માનતો નથી. કાળસિંહ, મુમતિને તથા રાણી માયાદેવી અને વનુભાને ગમે ત્યાંથી ખાળી પકડી લાવવા સિપાઇઓ મોકલે છે અને ધર્મસિંહને ભારે બેડીનો ભાર નાખે છે.

પ્રવેશ ૨-મોતીશેઠનું ઘર. મનહરની વાટ જોતી મજબૂત મોતીશેઠ અને મણીયા વચ્ચે વાતચીત. વાડીમા બુદ્ધિના અવાજ અભિજાતા મણીયો દોડે છે. અને મનહરને પકડી લાવે છે મનહરને જટ પર મોપવા માંડે છે પણ જાણી જોઈને બહેરા થએલા મનહરને મોતીશેઠ બહેરા જાણના પોતાને મન માનતો જમાઈ મળ્યો એમ માની આનંદ આનંદ થાય છે એટલામા કોઈ આવ્યાના સમાચાર મળ્યાથી શેઠ જન્ય છે મજબૂતાને મન માનતા મનહર મળવાના તેનો આનંદ.

પ્રવેશ ૩-જંગલ. મુમતિમેન, રાણી માયાદેવી તથા વનુભાને શાત્રવન આપે છે તેમને ઝુપડીમા મરી ફળ લેવા જાય છે. એટલે કાળસિંહના સિપાઇ શોધતા શોધતા ત્યાં આવી ચડે છે માયાદેવી ને વનુભા પકડાય છે, પરંતુ બે સિપાઇ માયાદેવીના પક્ષમા જવાથી થવાય છે સિપાઇઓ અને મા દીકરાને પકડી જાય છે.

(૯)

પ્રવેશ ૪-જંગલનો રસ્તો. મનાપતિ રણુવીરસિંહ અને સુમતિસેનનો અનાયાસે મેળાપ સુમતિ પોતાની ગેરહાજરીમાં અનેસો અનાય મેનાપતિને જાહેર કરે છે. અને છોડાવવા જાય છે.

પ્રવેશ ૫-જેડ. રસિકા, કેદ થએલા ધર્મસિંહને યુક્તિથી છોડાવી જાય છે. બીજર પડતાં કાળમિંહ આવી પહેરેગીરને સપડાવે છે. અને જદકથી દાર કરે છે.

પ્રવેશ ૬-મોતીશેઠનું ઘર. મળુલાને મનહર લગ્ન થવાની તૈયારીના આનંદમાં મોતીશેઠ બહેરા મટી સાંભળતા થયા મળુલા મનહર સપડી વાત કાઢે છે મોતીશેઠ હવે તે બહેરા મનહરને જમાઈ કરવા ના પાડે છે. મોતીશેઠ અને મળુલા વચ્ચે રકઝક.

પ્રવેશ ૭-વધસ્થાન. કાળસિંહ કેદી થએલી રાણી અને કુબર વનુલાને બોલાવે છે સતાવે છે, સુમતિસેન અને મનાપતિ આવી લડે છે મેનાપતિ ધાયત થાય છે સુમતિની પિતોલ કાળસિંહના પગ પર વાગવાથી તે પડે છે અને સુમતિસેન, માયાદેવી તથા વનુલા નાની છુટે છે.

—રેડો.—

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧-જંગલનો રસ્તો. ધર્મસિંહ અને રસિકાની ઉદાગી તેમને મુમતિમેન, માયાદેવી અને વનુભા મળે છે. રસિકાનો આભાર માનવો મુમતિ કાળસિંહ ઉપર ગાન્યનાટકની માંગણી બાબત સીપાર્શ્વ મોડલી જાહેર કરે છે. મંનાપતિ રણવીર આવે છે અને કાળસિંહના તમામ સરદારો અને પ્રજાને પોતાના પક્ષમાં લીધાના સમાચાર લાવે છે પતનપુરીનો સરદાર વર્ગ, મુમતિમેનને રાજ કરવાની તરફેણમાં તે વાત પણ જણાવે છે મુમતિમેન સૌ કાળસિંહને પદ્મપ્ર કરવા જાય છે.

પ્રવેશ ૨-કાળસિંહની કચેરી. મુમતિમેનનો સિપાર્શ્વ પણ વાવતા તેને કાળસિંહ દાર કરે છે. ગણી આ ગ્રંથી કાળસિંહની સામે થય છે નર પિશાચ તેને દાર કરે છે.

પ્રવેશ ૩-મોતીશેઠનું ઘર. મોતીશેઠ મનહરને જમાઈ કરવા ના પાડે છે તેની કિયંગીરી મનહર તેને શાન પડે છે મોતીશેઠ અને મણીઓ આવે છે મોતીશેઠ મણીઓને અને મનહરને કાઢી મૂકવા તૈયાર થય છે અને તમામ ઘોડાઓ ખુલ્લો થાય છે. મોતીશેઠ માને છે અને મજબૂત તથા મનહરને પરજાવે છે.

પ્રવેશ ૪-એકાંત જીવન. રસિકાની સખીઓ અને રમિકા વચ્ચે વાળી વિનોદ રમિકા અને મુમતિમેનનો પ્રેમ

પ્રવેશ પ-કાળસિંહનો દરબાર. સનાપતિ અને મુમતિ-
મેન તથા ધર્મસિંહનું ઓચિત્તુ દરબારમાં બસી આવવું કાળસિંહ
કબજ. કાળસિંહનો પસ્તાવો મુમતિમેનને ગાદી આપવી અને પોતાની
પુત્રી-રસિકા સાથે હસ્ત મેળાપ કરાવવો. આનંદ.

શાંતિ:

* શાંતિ:

શાંતિ:

સમાપ્ત.

સંગનસંરાનો

શણગાર તે શું?

ખરા રજવાડી કેસો?

વરરાજને પહેરવાના ખરા તેમજ ખોટા લખાનાં જા-
મા જોધપુરી તેમજ રજવાડી મંડીલો, ખરી અને ખોટી
પાઘડીઓ, તાસના ફેંટા, ફેન્સી કટનાં સીરપેચ તથા પીછી
અને બાદલાની કલગી વીગેરે જથ્થાખંધ તથા છુટક બનાવનાર
વેચનાર અને ભાડે આપનાર.

ડુકાન-રેટેશન રોડ } ગોવનભાઈ નારણદાસ
તા. હોડીસ પાસે }
જોગમપુરા } જાપરીઆ ગેરી-મુરત.

તા. ૦ કં. ઉપર લખેલો દરેક જાતનો માલ ઓડર મુજબ
તાજી બનાવી આપીશું.

॥ ૐ શ્રી ॥

નર પિશાચ નાટકના ગાયનો.

—❖❖❖❖—

મંગળાચરણ.

સુવધાર-ખાળાઓ— ૧

મુંદર શ્રી મોરારિ નટવર
ભવ ભય હર જનના
હે ગીરધારી સેવા તારી
મંગળકારી શુભ નવનીત શી ખ્યારી—મુંદર●
આહુથી ગજ ઉગારી હૃદય પ્રેમ ભરી
શરણ લીધો નિમિષમાં
ઠકર તે સેવાની જાણી
તાપ અમાપ હરી શાંન્તિ શાંન્તિ કર
જનન મરણ વિપદ હરણ !
રાખ સદાયે ચરણે—

મુંદર●

નટીઓ— ૨

હારે ગુંથી જીલમની જાળ અને કાળ વિકરાળ
કેમ દીનના હયાળ દીલ સાંખશે,

ભુંડા જનની ભુંડાઈ વેરી નાખશે
 લલા જનને સદાય સાથ રાખશે—હારે ગુ'થી.
 ફૂર કશ્યપ કુમાર હણ્યા કેરથી
 નીચ કીચક ચિરાય એક વેરથી
 પાપી અતે પીડાય કુડાં કર્મો ઉભરાય,
 ખરસાણી વાવીને મીઠા ફળ ના ચાખશે—હારે ગુ'થી

રસિકા-સુમતી— ૩

પૂરી આ પંખીણી રસીયાના વિસારશે.
 પ્રીતલગી નાવલીયા ના ઉતારશે— પૂરી.

સ્વામી.

વિસરું ના પ્રેમી પંખીણી પ્રીતિ
 ફદીએ રમી છળી રસીલી મીઠી
 પ્રીત પૂજરી થવું શાણાની રીતિ
 સુદર સરદાર મારા શરણે છે આ દીન દારા
 માનુની નવલ મધુરું જોર (૨)
 ગુણી છો શૂરવીરો શિર મોર (૨) પ્રશી.

મંજુલા— ૪

કોઈ અલખેલે અણસારે તેડી
 હું ચાલી તે મેડી, કામણ કરી મને છેડી
 મૂકે આ વરણાગી, આ છેડા ના છેડા— કોઈ

(૧૫)

ગુલે ગુલેજાર, અંગોની બહાર, તમે લઈ લેશો ના
મરમનો માર, વચનનો પ્રહાર, તમે કંઈ કેશો ના
ગાલોપર ચાર, ચુંબન અપાર, મને કંઈ દેશો ના—કોઈવ

મંજુલા-મનહર— ૫.

વાર વાર વાડું મોજલા હું
વાલા રમિલા લો માની તમારી આ નાર
રગમાં ઢાંડી મોજ ઉડાડી
ફરશું વાડી બેઝીને ગાડી
બુદ્ધાને ન ગણનાર
ઠોણ કરે દરકાર— વાર વાર
સાનમાં તારી મોઢ્યા હું નારી
બની મતવારી મટકામાં મારી
વાણી તણી બલિહાર
બાઉં મદાયે નિમાર— વાર વાર.

રસિકા— ૬.

હે નયન તારા, છે મારા પ્રિય ખ્યાર
આ દારા, નીત તલપતી ભારી, નયન તારા—હે નયન
અકોરી અંદ્ર સ્વામી વિના મન મુઝાઈ
વિશ્વ કાળે મનડું સાલે
ચિત્ત બદપત્રી ગાળે નયન તારા— હે નયન

(૧૬)

પિયુજી રાત દી જખ્યા કરું માળા તમારી
જંખુ મનમાં દુખી મનમાં સદા મુરતી તમારી
મને લાગી રહી બસ દર્શની લગની તમારી
સદાની આપના ચરણ તણી દાસી તમારી
ઇશ મધ્યધારા પિયુ મારા દુખી ચારા
નવ કર તું અકારા પ્રાણુ મારા— હે નયન૦

રસિકા—

૭

હાયરે આફતમાંથી હરજી બચાવો મને
હરજી બચાવો મુને પ્રભુજી મુકાવો મને—હાયરે.

સાખી.

કર પિતાના કેરથી દુખીયારી બની બાળ
પિતા નહિ એ માહરે પેલા લવનો કાળ
હરજી બચાવો મને પ્રભુજી મુકાવો મને—હાયરે.

રસિકા—

૮

છોડાવું નાથને મુકાવું નાથને
બુલમીની બળમાંથી બચાવું નાથને— ટેક૦
કસાઈ કુશળ ધાડ ધર્મીને
એના એ એ ઇશ લાગે તારા હાથને—મુકાવું૦
બનીને વીર બાળા છોડાવું વાતા
દુઃખમાં રીબાતા એના સંગાથને— મુકાવું૦

(૧૭)

સુમતિ—

૬

પળે પળે દુનિયા આ બદલાતી પડતી માનવ પર છાયા
પલ્લમા રડાવે, લિલ્લા મગાવે પલ્લમા બનાવે મહારાયા—ટેક.
સિંહ સ્વછ દે વનમા ત્રાડે, વૃક્ષરાઈ જન મારે ફાડે
બગિચાના બે લાગ નિહાળી કાળ પણ નવ આવે આડે
રક સદા રિખાયા— બદલાતી.

સાખી.

ગીબ કેરી દીકરી લાખી બધાની થઈ પડે ,
શ્રીમતની બેટી બધાની બેન ઐ મોઝે ચડે
ફળ આપતા જે ગાડ જનને તેજ પથરા ખાય છે
સુખડ મુગ ધી આપતુ તે પાવકે પ્રજગાય છે—પળેપળે

મળુલા—

૧૦

લાલ ચડી ચકડોળે મુજ શુ આનંદ લુટે
આનંદ લુટે ને ઉમળકા છૂટે
કંચુકીની કસ તુટે— લાલ૦
પ્રેમ તણા કંઈ ઝરણાં પૂટે
પીતાં ખ્યાસ ન ખૂટે— લાલ૦

મળુલા-મનહર

1 ૧૧

મણીયો-મોતીશેઠ

મૂકોને પિતાળ શોલે ન તમને
જવા દ્યો બિચારો ગણુશે આભાર

(૧૮)

છોડો આ વાર, આવું ન દ્વાર,
 વાહ વાહ ઠીક ગમ્મત— મૂકોને
 બારેબ નોકર દૂર ખસ મર દયા તો ધર,
 હાથરે માડી મને બચાવ
 વાવારે વાવા વાવારેવા
 હું બઉં હું બઉં છોડો હવે
 હવે તું આવશે પરણવા ?
 બા હવે ખાલી સતાવ ન બા— વાવા૦

રણવીરસીંહ— ૧૨

મુરખજન ક્રોધ કરી પસ્તાય
 હું માફું હું માફું કરતાં કાળ તણે વશ થાય
 ક્રોધ તણો પ્રતિ રોધ જનોને નિષ્ઠ્યે હુણીને ખાય—મુરખ.

સુમતિ— ૧૩

વિધિએ લખ્યું ફરનાર નથી તો સોક કરે શુ થાય
 કર્મદશા પળવાર હસાવે તેજ ફરી દમી બાય—વિધિએ.
 આખા જગમા દશા વિસીનું વાદળ છે ફરનાર
 કડવી મીઠી સૌ ઔષધિઓ પરમેશ્વર પાનાર—વિધિએ.
 કુદરતની ઘટમાળ મહીં દુનિઆ આખી ગુંથાય
 ચડતી પડતી કયા મટવાની, સૌ શિર આવી બાય—વિધિએ.

(૧૬)

અંક બીજો.

વારંગનાઓ—

૧૪

ગાઓ સાહેલી આજે વધાવો

પુશાલી પુશાલીરે—

ગાઓ૦

સ ગે હળીમળીને ગાઓ

ર ગે ખૂબ ધૂમ મચાવો

લગાવો સંગીતની તાનો

રીઝાવો શાણા આ નરપતિને— ગાઓ૦

મંજુલા—

૧૫

મારૂં જોખનીયું છલકાય, મારા છેલ્લે છળીલા આવો

હજી હું કુંવારી છું નાદાન કરતા નયન તર્ણી કેઈ સાન.

જોઈને મોહતા ઈશ્કી જીવાન તેની મીઠી નીઘાથી બચાવો—ટેક

હજી હું લોળી લાળી નાર ખાતી વાત વાતમાં હાર

ફસાવે મને પછી દીલદાર આવો મનહર કેમ સતાવો—મારૂં.

મંજુલા-મનહર }

૧૬

માણીયો—

ખૂબ ખની સુખની ઘડી આજની ના ભૂલાવાની

વણા દિવસોની દુઃખી દાઝ સમાવાની

પુશીની રૂડી ઘડી ચોપડે લખાવાની

(૧૦)

રહેતજ વિજમાં હે એન દક્ષણા અપાવાની
તને આપુ ઇનામી શક્ત, આપુ નવો હાથ રૂમાલ,
સારી પાઘડી
પગે પાવડી
મારી લાકડી
ભે સ બાખડી
વાહ વાહ !
અ ગે ઉમજ ફેલાઈ રહ્યો.

છોકરીઓ— ૧૭

ગુલક્યારી ગુલક્યારી ગુલક્યારીરે
કેવી બીલી ગુલક્યારી
માહે ગિરધારી હારે માહે મોરારિ— ગુલ.
વીણા વગાડે મોહ ઉપજવેરે
તાનમા કાના સતાવેરે,
કેવા શોભે વનમાળી— ગુલ.
ભર નીંદલડીમાં ભંગ પડાવેરે
સાનને સુધ વિસરાવેરે
કેવા શોભે વનમાળી— ગુલ.

મંબુલા— ૧૮

રત વીતી પાતળીઆની સંગ
મીઠી વાત કરી નાથ શું ઉમંગે— રાત૦

(૨૧)

મન વસી ગઈ મ અશ્વ મુરત
સ્વપ્ન તુરત કળી મતિ થઈ ભંગ—રાત૦

મંજુલા-મોતીશેઠ— ૧૯

અરે બાપુજી આવા હઠીલા ના થાવ
આવી કાં છોડી તુ મારા કુળમા
જા તુ જા જા તુ જા ટળી જા નાદાન
ખીજા માનુંના આજથી હું વરને
નહિ માનુ હું આપના ડરને
બોળે બાપને દાદાને ઘરને
ટળાને (૨)
મરને (૨)
હાથ હાથ મા હું શુ કરૂં
વિજથી મરૂં

(૨૨)

અંક ૩ મે.

—૩૩૦૬૬—

ચારંગનાઓ—

૨૦

રહો શિરતાજ વિરાજી

જગે વખણાઉ શૂરા નર રાય

ગાદી અવિચળ દિન દિન થાય

પ્રજા સદાયે આનંદ માય દિન ગુજરે

ગુણી ભૂપતિ પ્રજા કેરાં હુ ખો નિવારે

જનો વફાદાર આજ્ઞા પાળે

પાલક છો માલીક છો અમ શિર રાજી

રાજ તમ સુખદાયી મનાયે—

રહો૦

મંજુલા-મનહર- } ૨૧
મોતીશેઠ-મણીયો- }

મનરંજન મનરંજન છે વાહ વાહ સૌના થયા પ્રભુ કામ

આનંદનો પાર ન હવે તો પામીયાં મંગળ આરામ

તમામ મનો કામ અને સહુ વિશ્રામ

વિભુ કૃપાળ થઈ સૌ કામો પાર પાર ઊતારે

અનીએ હરિનો આંભાર—

મનરંજન.

(૨૩)

સાહેલીઓ-રસિકા— ૨૬

હે સાહેલી મતવાલી જોખનની ખીલી લાલી
તું બુલ બુલ વિનાની મુઝાય જો
સ્વાસી વિના ક્યાં પ્રીતિ નિસારવી
ચિન્તા ઠોની અગાડી વીસારવી
વાલા વિનાની આ બાલા ઝુરાય જો

સાખી.

અખી મનના માનીતા વિના નહિ મન પામે ઉદાસ જો
રહુ આઠે બ્રમ હુ પ્રિય પતિ વિના તલપતી ઉદાસ જો.
રમભર મનહર વાડી કરમાઈ બય મુ'ય.
માખી સજન વિના રિભાયજો— હે સાહેલી.

રસિકા-સુમતિ— ૨૩

વાલમજરે મને વાતે વળગારી
પ્રિતલડી હરિ આલ્યા જો
પિયુજ પ્રિતલડી હરી આલ્યા જો—વાલમજરે.
પ્રેમનાં કુંજે રૂડા ખીજ વાવ્યા
આશા તણાં તરૂં ફાલ્યાં જો
મધુરી આશા તણાં તરૂં ફાલ્યાં જો—વાલમજરે.

(૨૪)

નારંગનાઓ—

૨૪

કરશેા હીલદાર ના ખોટી વરણાગી,
બ્રહ્મી દાનત મેં આજ અપરાધી
જાવ મારગથી આ અવિચાર ત્યાગી— કરશે
સાસુ નણુંદની કેઈ જોઈ જશે.
આમ નાદાની શાને કરો કેડે લાગી— કરશે

અર્થ—

૨૫

આખડિત આજે અગ આનંદ
પડે ચડે દશા વડે
ગૂરા નરો વિનયથી ધર્મને ચહાય
રાય કે રંક સૌ સુખી મહીતલ
ક્ષમા ખીચે જલ
વિના ધરમ દષ્ટિ જનો હુ ખી હુ ખી થાય
આ જીવન સાર નીતિ ભંડાર— અગે

